

29. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2022. GODINE

ISPIT

2. RAZRED

Zaporka _____ Bodovi _____

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Državnog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: **Malinska, 14. travnja 2022.**

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

2

1. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene fotografije.

Kako nazivamo dva prirodno-geografska čimbenika koji imaju ključan utjecaj na razvoj prikazane djelatnosti na danoj lokaciji?

Sljedeća dva zadatka riješi pomoću priložene tablice.

Tab. 1. Udio zaposlenih prema sektorima djelatnosti i udio sektora djelatnosti u BDP-u u odabranim državama svijeta 2017. godine

	Države Sektori djelatnosti	A	B	C	D
Zaposlenost u sektorima djelatnosti (%)	I.	16,3	4,0	72,7	5,8
	II.	35,1	20,7	7,4	26,5
	III.	48,6	75,3	19,9	67,7
Udio pojednog sektora u BDP-u (%)	I.	9,6	2,7	34,8	12,2
	II.	35,3	28,2	21,6	27,8
	III.	55,1	69,1	43,6	60,0

Izvor: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/>

3

2. a) Kojim je slovom označena država u kojoj tercijarni sektor ostvaruje najveći udio u BDP-u? _____

b) Kojim je slovom označena država u kojoj industrija i energetika imaju najveće značenje u gospodarstvu? _____

c) Kojim slovom je označena država koja ima najmanju produktivnost u poljoprivredi?

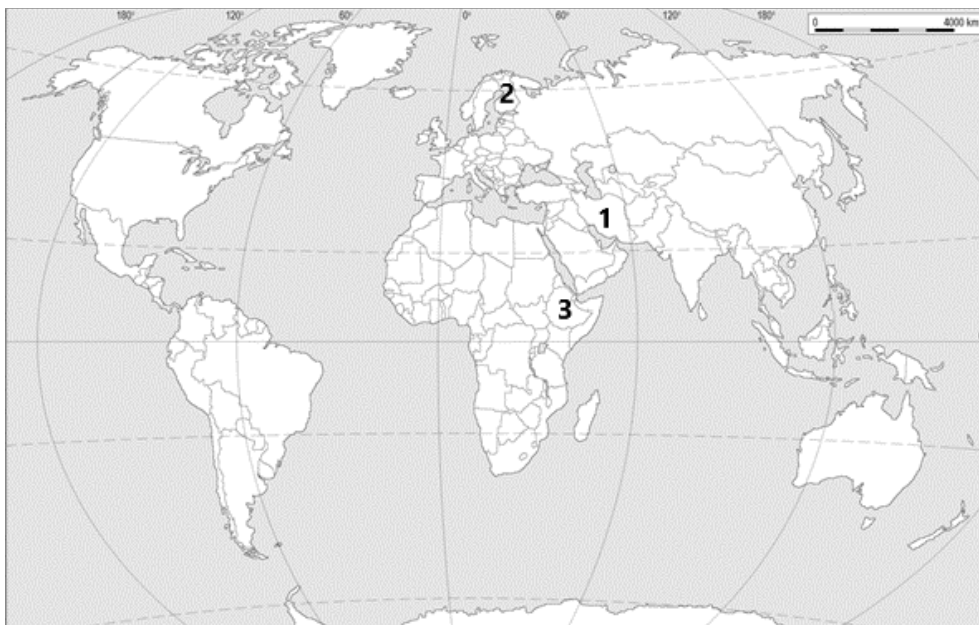
2

3. Naziv strukture koja pokazuje udio zaposlenih po sektorima djelatnosti je _____,

a država u kojoj najveći udio zaposlenih radi u sektoru djelatnosti koji je najduže u povijesti bio na prvom mjestu po udjelu zaposlenih označena je u tablici slovom _____.

3

4. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene geografske karte i tablice u prethodnim zadacima.

Država označena slovom **A** u tablici, na karti je označena brojem _____ i njezino ime je _____, država označena slovom **B** u tablici, na karti je označena brojem _____ i njezino ime je _____, a država označena slovom **C** u tablici na karti je označena brojem _____ i njezino ime je _____.

2

5. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene tablice.

Tab. 2. Indeks ljudskog razvoja (HDI) u odabranim državama svijeta prikazan prema pojedinim sastavnicama 2019. godine

Država	Očekivano trajanje života (god.)	Očekivano školovanje (god.)	Prosječno školovanje (god.)	BND/stan. (ID)
A	76,7	15,0	9,7	12 252
B	78,7	16,3	12,5	31 623
C	60,9	10,0	3,4	1 250
D	76,7	13,7	11,1	7 368

Izvor: <https://hdr.undp.org/en/data>

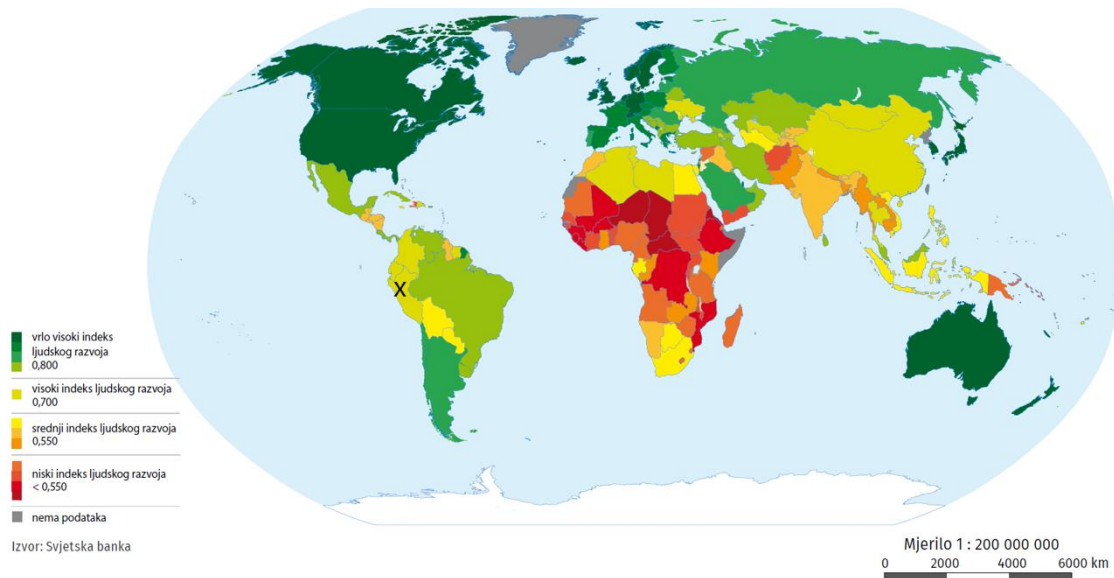
a) Poredaj odabrane države, tako da upisuješ slova koja se na njih odnose, od one koja ima najviši indeks ljudskog razvoja prema onoj koja ima najniži indeks ljudskog razvoja.

_____ - _____ - _____ - _____

b) Kojim je slovom označena država čiji su podaci o očekivanom trajanju života i visini BND/stan. navedene godine bili najbliže vrijednostima tih sastavnica indeksa ljudskog razvoja Republike Hrvatske?

2

6. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene karte i tablice iz prethodnog zadatka.

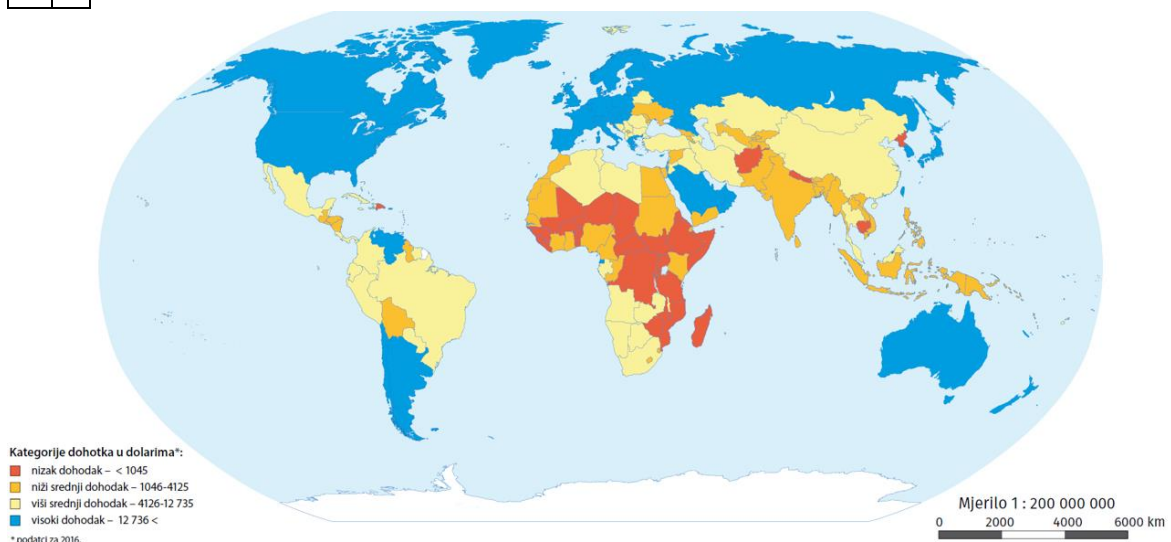

a) Država označena na karti slovom X ima _____ indeks ljudskog razvoja (navesti razred) i u tablici je označena slovom _____.

b) Maroko ima _____ indeks ljudskog razvoja (navesti razred) i u tablici je označen slovom _____.

1

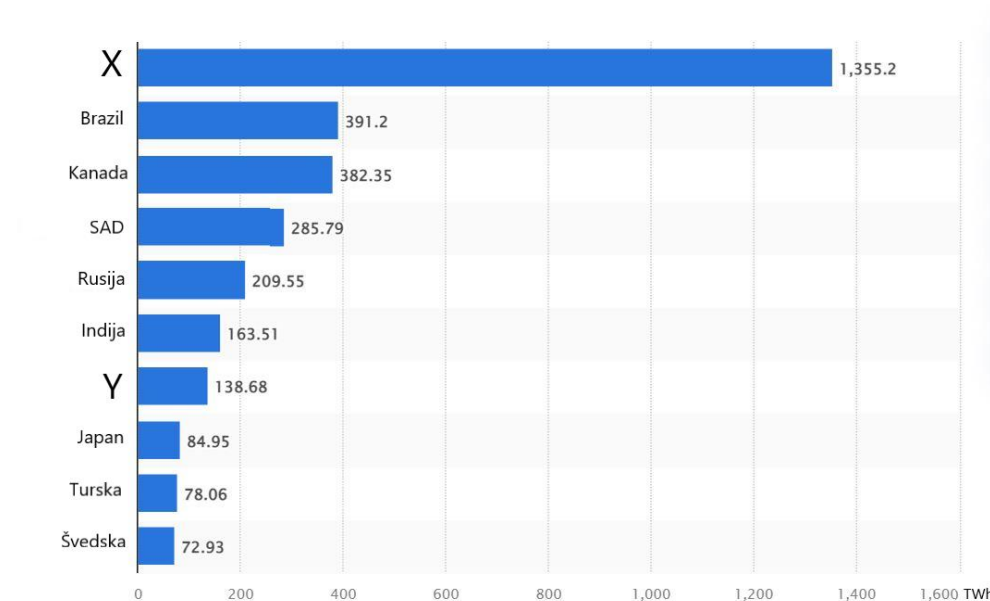
7. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene karte.

Koji je ispravan poredak odabranih država prema visini dohotka 2016. godine od države s niskim dohotkom prema državi s visokim dohotkom?

- A. Gana – Kambodža – Finska – Panama
- B. Gana – Kambodža – Panama – Finska
- C. Panama – Gana – Kambodža – Finska
- D. Kambodža – Gana – Panama – Finska

Sljedeća četiri zadatka riješi pomoću priloženog dijagrama najvećih proizvođača električne energije iz hidroenergije u svijetu 2020. godine.

Izvor: <https://www.statista.com/statistics/474799/global-hydropower-generation-by-major-country/>

2. Ime države označene slovom X je _____, a ime europske države označene slovom Y je _____.
1. Osim vodnog bogatstva koji je naziv drugog ključnog prirodno-geografskog čimbenika koji omogućuje veliku proizvodnju električne energije iz hidroenergije u državi označenoj slovom Y? _____
1. Države označene slovima X i Y pripadaju najvećim proizvođačima metala koji se dobiva preradom boksita uz veliku upotrebu električne energije. Naziv tog metala upiši na crtu u naslovu Tablice 3.

Tab. 3. Najveći proizvođači _____ 2019. godine

	Država	Proizvodnja (u 1000 tona)
1.	X	36 000
2.	Indija	3 700
3.	Rusija	3 600
4.	Kanada	2 900
5.	Ujedinjeni Arapski Emirati	2 700
6.	Australija	1 600
7.	Bahrein	1 400
8.	Y	1 300
9.	SAD	1 100
10.	Island	850

Izvor: USGS

1. Velika proizvodnja električne energije koja je omogućila državama označenima slovima X i Y da budu među najvećim proizvođačima odabranog metala primarno pripada skupini društveno-geografskih čimbenika lokacije gospodarskih djelatnosti koje nazivamo _____ čimbenici.

Sljedeća dva zadatka riješi pomoću Tablice 3.

1	
---	--

12. Koliko je iznosila proizvodnja odabranog metala 2019. godine u državi koja je posljednjih pet godina najveći proizvođač boksita?

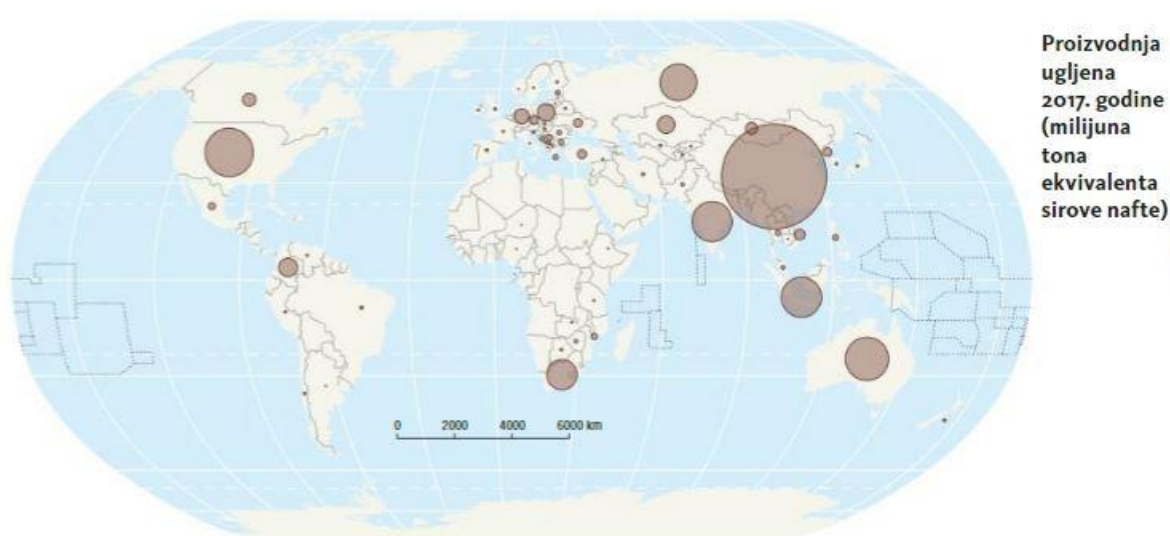
2	
---	--

13. Koja su imena dviju država iz tablice u kojima se električna energija za potrebe proizvodnje odabranog metala, ali i sve druge potrebe uopće ne proizvodi iz hidroenergije?

Sljedeća tri zadatka riješi pomoću priložene tablice i/ili priložene geografske karte.

Države s najvećim dokazanim zalihami neobnovljivih izvora energije 2017. godine

Redni broj	Nafta	Ugljen	Prirodni plin
1.	Venezuela	SAD	Ruska Federacija
2.	Saudijska Arabija	Ruska Federacija	Iran
3.	Iran	Kina	Katar
4.	Kanada	Indija	SAD
5.	Irak	Australija	Saudijska Arabija

1 14. Država koja ima najveće dokazane zalihe ugljena 2017. godine nalazila se na _____ mjestu u svijetu u proizvodnji ovog energenta.

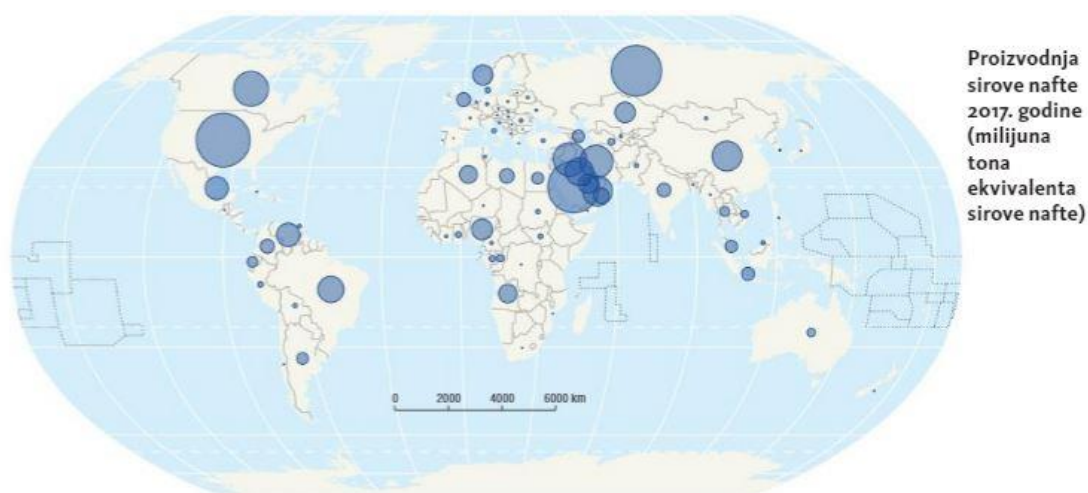
2 15. Ime države koja je bila najveći proizvođač ugljena 2017. godine u Latinskoj Americi je _____, a ime države koja je bila najveći proizvođač ovog energenta u Europskoj uniji 2017. godine je _____.

1 16. U državi koja je najveći proizvođač ugljena više od 50 % električne energije 2017. godine proizvedeno je u vrsti elektrane koju nazivamo _____.

Sljedeća četiri zadatka riješi pomoću priložene tablice i/ili geografske karte.

Države s najvećim dokazanim zalihama neobnovljivih izvora energije 2017. godine

Redni broj	Nafta	Ugljen	Prirodni plin
1.	Venezuela	SAD	Ruska Federacija
2.	Saudijska Arabija	Ruska Federacija	Iran
3.	Iran	Kina	Katar
4.	Kanada	Indija	SAD
5.	Irak	Australija	Saudijska Arabija

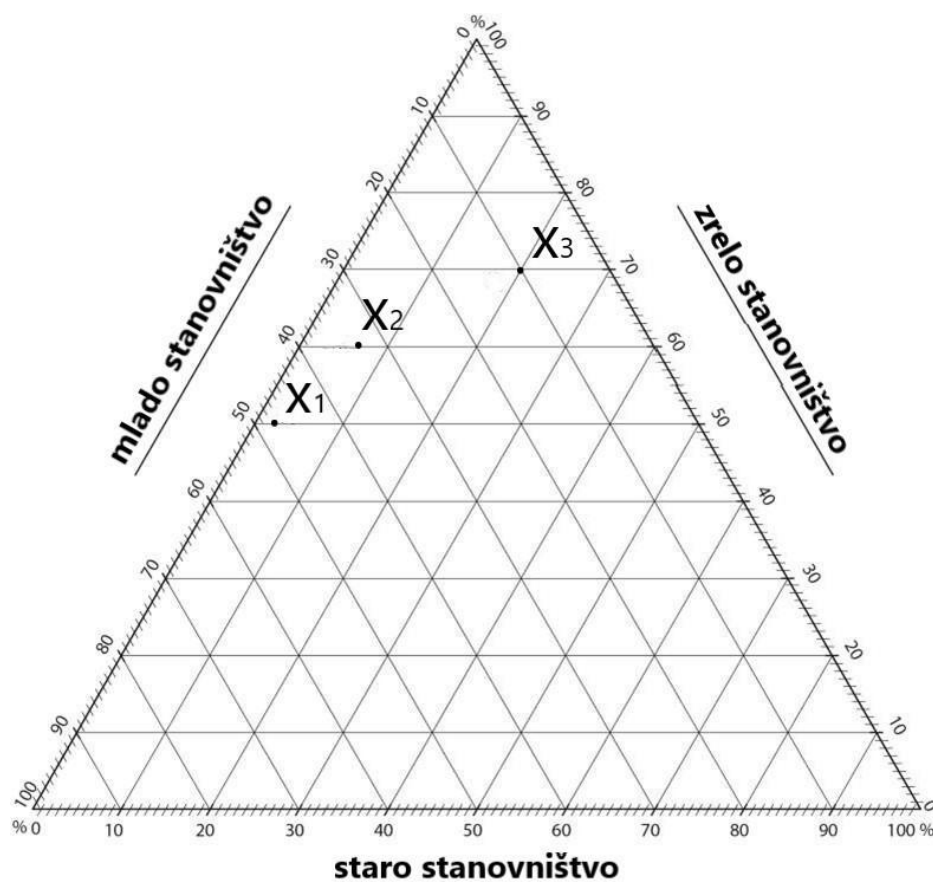
17. Među državama koje imaju najveće dokazane zalihe nafte najveći proizvođač ovog energenta 2017. godine bila je država čije je ime _____.

18. Najveći proizvođač nafte 2017. godine u Africi bila je država čije je ime _____, a najveći proizvođač ovog energenta u Srednjoj Aziji iste godine bila je država čije je ime _____.

19. Među državama članicama OPEC-a izvan Azije najveći proizvođač nafte 2017. godine bila je država čije je ime _____.

20. U Europskoj uniji 2017. godine najveći proizvođač nafte bila je država čije je ime _____.

Sljedeća tri zadatka riješi pomoću priloženog triangularnog dijagrama.

3 21. Upiši na crte vrijednosti udjela velikih dobnih skupina na primjeru populacije označene s X_3 (oznake na osima govore o smjeru čitanja vrijednosti na pojedinoj osi).

mlado stanovništvo _____, zrelo stanovništvo _____, staro stanovništvo _____

2 22. Koliko iznosi indeks starosti populacije označene s X_1 , a koliko koeficijent mladosti populacije označene s X_2 ? Indeks starosti zaokruži na jednu decimalu.

Prostor za računanje

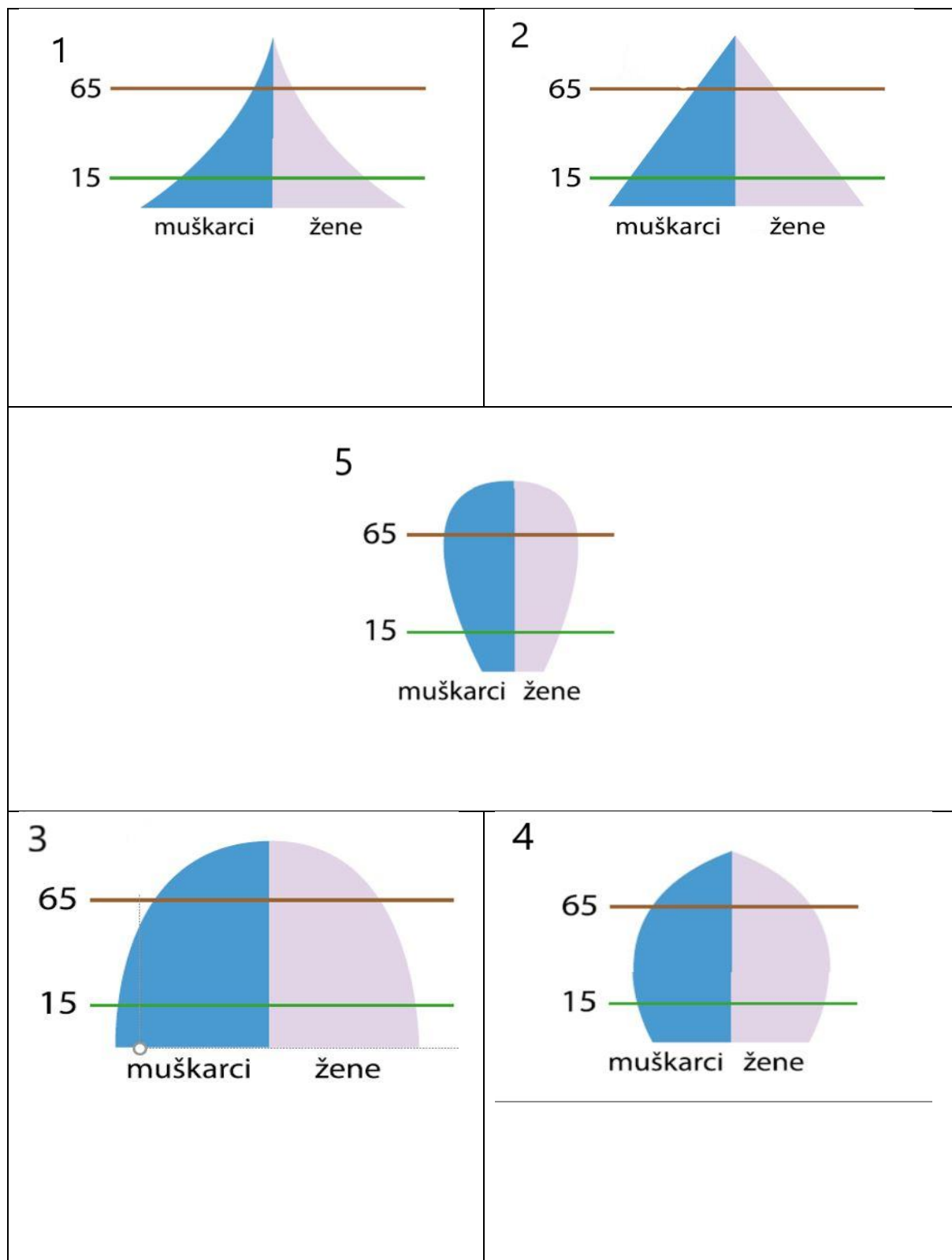
Indeks starosti populacije X_1 iznosi _____.

Koeficijent mladosti populacije X_2 iznosi _____.

1 23. Tip dobnog sastava stanovništva populacije označene s X_2 ima naziv _____ tip stanovništva.

2

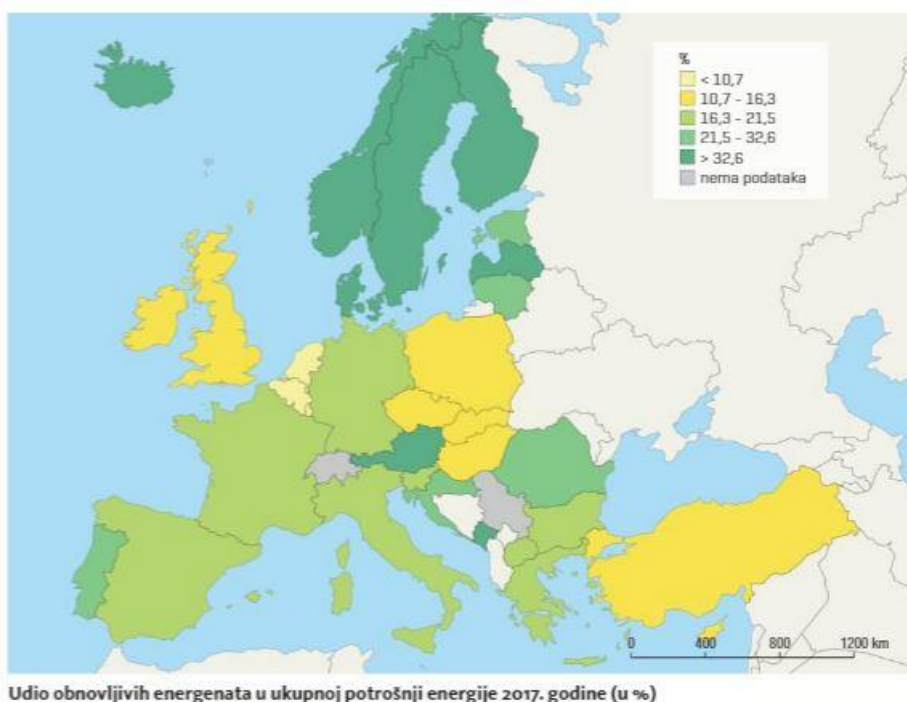
24. Sljedeći zadatak riješi pomoću priloženih skica i triangularnog dijagrama iz prethodnih zadataka.

Populacija X_1 prikazana je skicom označenom brojem _____, a populacija X_3 prikazana je skicom označenom brojem _____.

3

25. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene geografske karte.

U Hrvatskoj je udio obnovljivih energenata 2017. godine u ukupnoj potrošnji energije iznosio _____ (upisati vrijednost razreda). U Srednjoj Europi, veći udio obnovljivih energenata od Hrvatske u ukupnoj potrošnji energije imala je država čije je ime _____, a u Južnoj Europi u istom razredu kao i Hrvatska bila je država čije je ime _____.

2

26. Sljedeći zadatak riješi pomoću priloženih fotografija.

1

2

Na fotografiji broj 1 prikazan je kulturno-genetski tip grada čiji je naziv _____, a građevine prikazane na fotografiji broj 2 karakteristične su za kulturno-genetski tip grada čiji je naziv _____.

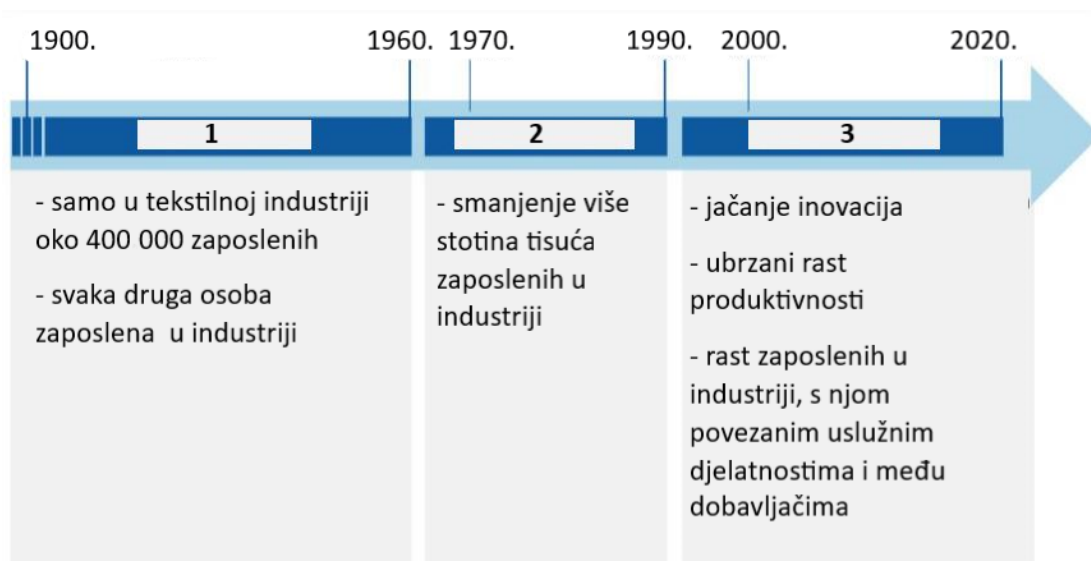
2	
---	--

27. Sljedeći zadatak riješi pomoć priložene fotografije.

Prikazani primjer industrijske proizvodnje prema odnosu radne snage i kapitala pripada tipu industrije čiji je naziv _____ industrija, a prema tehničkom razvoju pripada tipu industrije čiji je naziv _____ industrija.

3 28. Sljedeći zadatak riješi pomoću priložene skice razvoja industrije u Švicarskoj.

Na crte iza brojeva upiši nazive prikazanih procesa, a na ostale crte na konkretnom primjeru objasni svaki od tih procesa.

1 _____

2 _____

3 _____
